

Tätä lausuntoversiota on muokattu huomioiden henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojasta.

Siilinjärven kunta, elinkeinotoimi
PL 5
71801 SIILINJÄRVI

Yhteysviranomaisen lausunto Siilinjärven kunnan Vuorelan kiviaineksenoton ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Siilinjärven kunnan elinkeinotoimi on toimittanut Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (jäljempänä ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 468/1994) mukaisen arviointiohjelman, joka koskee Siilinjärvellä Vuorelan kalliokiviaineksen louhintaa ja ottoa.

HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Kalliokiviainesten ottotoiminta, Vuorelan alue, Siilinjärvi

Hankkeesta vastaavan yhdyshenkilö:

Siilinjärven kunta, elinkeinotoimi
Postiosoite: PL 5, 71801 SIILINJÄRVI
Yhdyshenkilö: Heikki Simonen
Puh. 017-401 130, gsm 0447 401 130
Sähköposti: etunimi.sukunimi@siilinjarvi.fi

Hankkeesta vastaavan konsultin yhdyshenkilö:

Pöyry Finland Oy
Postiosoite: Itkonniemenkatu 13, 70500 KUOPIO
Yhdyshenkilö: Jari Koivunen
Puh. 010 33 45723
Sähköposti: etunimi.sukunimi@poyry.com

Yhteysviranomaisen yhdyshenkilö

Pohjois-Savon ELY-keskus / Ympäristö ja luonnonvarat
Sepänkatu 2 B
70100 Kuopio
Yhteyshenkilö: Jorma Lappalainen puh: 040 511 8266
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

YVA-menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Ympäristövaikutusten

arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 1 momentin ja vastaavan asetuksen 6 §:n mukaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankeluettelon 2 b) kohdan mukaan kiven, soran tai hiekan ottoon, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle ELY-keskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja muiden kannanotot siitä hankkeesta vastaavalle. Yhteysviranomaisen lausunto ei ole vielä hankkeen edellyttämä viranomaisen hyväksymispäätös, ja siten lausunnosta ei voi valittaa.

HANKE JA SEN SIJAINTI SEKÄ ESITETYT ARVIOINTIVAIHTOEHDOT

Hanke sijaitsee Siilinjärven kunnassa Vuorelan teollisuusalueella, valtateiden 5 ja 17 itäpuolella. Hanke-alueelta Siilinjärven kirkonkylään on matkaa noin 12 kilometriä sekä Kuopion keskustaan noin 9 km ja kuntien rajalle noin 0,8-1,0 km.

Hankkeen lähtökohtana on muodostaa hankealueelle Vuorelan teollisuusalueen laajennusalue. Hankealuetta ollaan kaavoittamassa teollisuus-, liike, toimisto- ja varastokäyttöön ja hanke on tarpeen kaavan mukaisen maankäytön mahdollistamiseksi.

Kiviainestenottotoimintaan kuuluvat pintamaiden poisto, kallion louhinta poraamalla ja räjäyttämällä, kivien rikotus ja murskaus, maa- ja kiviainesten välivarastointi alueella sekä niiden kuljetukset käyttökohteeseen. Louhinta-alueilta poistetaan kalliopintaa verhoileva maapeite. Poistettavia pintamaita on yhteensä noin 150 000 m³ktr. Suunnitelman mukainen louhinta-alue on pinta-alaltaan noin 4,7 ha ja louhittava kiviaines määrä yhteensä 509 000 m³ktr. Hankealueelta louhitaan kalliota kiviaineksen kysynnän mukaan, arviolta noin 100 000 – 250 000 m³ktr vuodessa. Toiminta-aika on arviolta noin 2-5 vuotta.

Arvioitavat vaihtoehdot:

- **Vaihtoehto 0 (VE 0): Hankkeen toteuttamatta jättäminen**
Suunnitellun ottoalueen maa- ja kiviaineksia ei hyödynnetä. Alueelle ei rakenneta Vuorelan teollisuusalueen laajennusta ja siihen liittyvää teollisuus-, liike- toimisto- ja varastorakentamista ei tehdä. Alueen käyttö säilyy nykyisellään, pääosin metsätalousmaana
- **Vaihtoehto 1 (VE1): Suunnitelmien mukainen kiviainesten otto hankealueella**
Suunnitellulta ottoalueelta otetaan maa- ja kiviaineksia suunnitelmien mukaisesti. Ottotoiminnan päätyttyä alueelle rakennetaan Vuorelan teollisuusalueen laajennus ja alueet otetaan teollisuus-, liike- toimisto- ja varastokäyttöön

HANKKEEN EDELLYTTÄMÄT LUVAT JA PÄÄTÖKSET

Maa-ainesten ottoa ja jalostustoimintaa säätelee keskeisesti maa-aineslaki (1981/555), jonka mukaan maa-ainesten ottamiselle tulee hakea lupa.

Toiminnan ympäristölupaa koskevat säädökset sisältyvät ympäristönsuojelulain (86/2000) lisäksi ympäristönsuojeluasetukseen (169/2000). Ympäristölupa tarvitaan muun muassa murskausaseman käyttöä varten, kun sen toiminta-aika on vähintään 50 päivää vuodessa ja kun toiminta sijoittuu tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle (luokat I ja II) ja toiminnassa voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Vesilain (264/1961) 18 § mukaan ilman aluehallintoviraston (AVI) lupaa ei saa käyttää pohjavettä tai ryhtyä pohjaveden ottamista tarkoittavaan toimeen siten, että siitä pohjaveden laadun tai määrän muuttumisen vuoksi voi aiheutua jonkin pohjavettä ottavan laitoksen vedensaannin vaikeutuminen, tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuuden olennainen vähentyminen tai sen hyväksikäyttämismahdollisuuden muu huonontuminen taikka toisen kiinteistöllä talousveden saannin vaikeutuminen (pohjaveden muuttamiskielto).

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) mukaiset kivenoton ja kiviaineksen jalostustoiminnan infrastruktuurin rakentamiseen tarvittavat luvat käsittelee kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Kemikaalien (muun muassa polttonesteet) käyttöä ohjailee kemikaalilaki (744/1989), kemikaaliasetus (675/1993), asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999) sekä STM:n asetus vaarallisten aineiden luettelosta (624/2001). Polttoaineen varastointi- ja jakelurakenteita koskee KTM:n päätös 415/1998.

Toiminnassa ja mahdollisesti myönnettävissä on otettava huomioon mitä luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja –asetus (160/1997), muinaismuistolaki (295/1963) sekä metsälaki (1093/1996) sisältävät.

Viranomainen ei saa kuitenkaan myöntää lupaa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 13 §:n mukaan YVA-lain soveltamisalaan kuuluvaan hankkeen toteuttamiselle tai tehdä siihen rinnastavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon.

ARVIOINTIMENETTELYN SOVITTAMINEN YHTEEN MUIDEN LAKIEN MUKAISIIN MENETTELYIHIN

Siilinjärven kunta on laatimassa YVA-menettelyn kanssa yhtäaikaaisesti Vuorelan teollisuusalueen laajennuksen asemakaavaa ja asemakaavan muutosta. Hankealueen kaavoitus on tullut ajankohtaiseksi, kun Vuorelaan suunnitellun ns. Green Valley -liikekeskuksen suunnittelun yhteydessä on todettu suuri vajaus täyttömaasta ja louheesta. Green Valley -liikekeskuksen rakennushankkeen ja nyt arvioitavana olevan YVA-hankkeen välinen läheisyys sekä massojen määrän ja laadun sopivuus liikekeskusrakentamiseen tekevät teollisuusalueen laajentamisen ja siihen liittyvän maa- ja kiviainesten oton taloudellisesti kannattavaksi. Suunnitellun maa- ja kiviainesten ottohankkeen toteutusajankohta on siten riippuvainen Green Valley -liikekeskuksen rakennushankkeen, taikka muun hankealueen läheisyyteen sijoittuvan vastaavan kokoluokan rakennushankkeen, toteutumisajankohdasta.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

ELY-keskus on yhteysviranomaisen ominaisuudessa kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Siilinjärven kunnankirjastolla, Siilinjärven kunnan Vuorelan kirjastolla sekä Siilinjärven kunnan ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla. 1.3. – 7.4.2010. Kuulutus on julkaistu Savon Sanomat – nimisessä lehdessä 25.2.2010 sekä sähköisesti Pohjois-Savon ELY-keskuksen www-sivulla. Arviointiohjelma on nähtävillä arviointimenettelyn ajan Siilinjärven kunnassa, Siilinjärven kunnankirjastolla, Siilinjärven kunnan Vuorelan kirjastolla ja ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueella.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua myös internetissä osoitteessa: www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/yva

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva yleisötilaisuus on järjestetty tiistaina 4.3.2010 klo 17:30 Vuorelan kuntoutuskeskuksessa (Kunnonpaikka).

ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausuntoja viranomaisilta, muilta tahoilta ja kansalaisilta 7.4.2010 mennessä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiohjelmasta annettiin kuulemisaikana 5 lausuntoa ja mielipidettä. Yhteysviranomaisen lähettää kopiot kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle tämän lausunnon liitteinä.

Arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden **keskeinen ympäristövaikutusten arviointiin** liittyvä sisältö oli seuraava:

Siilinjärven kunnan ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että hanketta koskevassa yleisötilaisuudessa 4.3.2010 tuli esille kallion päällä olevien pintamaiden sijoittamisen merkitys hankkeen toteutumisen edellytyksenä. Käytössä olevien tietojen mukaan pintamaat ovat eroosioherkkiä. Tämä näkökulma on jäänyt lautakunnan mielestä ohjelmassa vähälle huomiolle. Lautakunta esittää, että YVA-tarkasteluun sisällytetään pintamaiden vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen vaikutusten arviointi. Myös pintamaiden laatu huomioon ottaen arvioinnissa on lautakunnan mielestä erityisesti tarkasteltava kiintoaineen huuhtoutumisen ehkäiseminen niin pintamaiden ottamisen kuin varastoinninkin aikana.

Hankealueen läheinen maankäyttö, missä on sekä häiriintyviä kohteita että häiriöitä aiheuttavia kohteita, huomioon ottaen Ruskeanmäen louhinnan jatkaminen on lautakunnan mielestä suunniteltava ja toteutettava siten, että haittojen, erityisesti melu- ja maisemahaittojen ehkäiseminen ja lieventäminen on otettu huomioon. Lautakunta esittää, että hankkeen toteuttamisen mahdollistavan vaihtoehdon vaikutuksia, erityisesti melu- ja pölypäästöä ja päästöjen leviämistä tarkastellaan louhinnan eri vaiheissa ja murskauksen eri vaihtoehdoilla (kiinteä/liikuteltava murskauslaitos, murskauslaitoksen käyttöenergian tuottaminen sähköllä tai aggregaatilla) yhdessä muiden häiriöitä aiheuttavien lähteiden vaikutusten kanssa. Samalla on tarpeen tarkastella haittojen ehkäisemiskeinoja mukaan lukien toiminta-aikarajoitukset.

Lautakunta toteaa, että maisemallisten vaikutusten tarkastelu edellyttää valokuvasovitteita. YVA-hankkeen seurantaryhmää täydennettiin asukasedustajilla siten, ettei heillä ollut mahdollisuutta vaikuttaa ohjelman sisältöön. Lautakunta katsoo, että jatkotyössä asukkaiden vaikutusmahdollisuudet on turvattava.

YVA-ohjelmassa esitettyä alueen kaavallista tilannetta on lautakunnan mielestä tarpeen täydentää seuraavin osin: Ympäristöministeriön 3.7.2008 vahvistamassa Kuopion seudun maakuntakaavassa hankealue on työpaikka-alueella (TP), missä voi olla toimisto- ja palvelu työpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia. Toimintojen määrittelyssä ratkaisevaa on toiminnan vaikutus ympäristöön. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen käytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen saavutettavuuteen ja kaupunkikuvaan. Alueen käytönsuunnittelussa on säilytettävä riittävät virkistys- ja viheryhteydet viheralueiden välillä.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 22.2.2010 päivätyssä ehdotuksessa, jolla muutetaan Kuopion seudun maakuntakaavaa, hankealueen varaus on muutettu työ paikka-alueeksi (TP1). Uuden kaavamerkinnän määräystä on muutettu siten, että "alueen käytön suunnittelussa on säilytettävä

riittävät virkistys- ja viheryhteydet viheralueiden välillä" on korvattu suunnittelumääräyksellä "alueelle voidaan sijoittaa tilaa vaativaa kauppaa".

Lautakunta esittää korjattavaksi YVA-ohjelmassa sivulla 25 esitettyä: Vuonna 2008 Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan alueen tie- ja raideliikenteen meluselvityksen teettivät Kuopion kaupunki, Siilinjärven kunta, Tiehallinto ja Ratahallintokeskus.

Lopuksi lautakunta esittää, että YVA-hanke nimettäisiin nykyistä informatiivisemmin. Nimeämisen tulisi lähteä joko tavoitteesta, so. Vuorelan teollisuusalueen laajentaminen tahi kohteesta, so. kallion ottamisen jatkaminen Ruskeamäen lounaisosassa.

Kuopion kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että arviointiohjelma on pääosin riittävä ja asianmukainen ja hankkeen luonne huomioon ottaen valitut tarkasteluvaihtoehdot ovat riittävät.

Ympäristölautakunnan mielestä arviointiohjelmassa on tunnistettu oikein hankkeen kannalta keskeiset arvioitavat ympäristövaikutukset, mutta jossain määrin arviointiohjelmassa olisi ollut perusteltua kuvata tarkemmin sitä, miten tiettyjä ympäristövaikutuksia pyritään arvioimaan ja kuvaamaan. Tämä koskee ympäristölautakunnan mielestä mm. vaikutuksia pohjavesiin ja pintavesiin, tärinävaikutuksia sekä vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Ympäristölautakunnan mielestä selvästi puutteellisesti ohjelmassa on käsitelty hankkeen sosiaalisten vaikutusten arviointia ja mm. alueen asukkaiden osallistamista arviointiin. Myös arviointityöhön varattu aika on varsin lyhyt ympäristölautakunnan mielestä, haitaten osallisten osallistumista arviointityöhön.

Pohjois-Savon liitto on lähettänyt seuraavan lausunnon:

1. Suunniteltu ottamisalue sijaitsee vahvistetussa Kuopion seudun maakuntakaavassa työpaikka-alueeksi (TP 13.810 Toivala). Alueeseen kohdistuu seuraava maankuntakaavan yleismääräys:
TP TYÖPAIKKA-ALUE
 Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia. Toimintojen määrittelyssä ratkaisevaa on toiminnan vaikutus ympäristöön.
 Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen saavutettavuuteen ja kaupunkikuvaan. Alueen käytön suunnittelussa on säilytettävä riittävät virkistys- ja viheryhteydet viheralueiden välillä.
2. Parhaillaan ehdotuksena nähtävillä olevassa Pohjois-Savon maakuntakaavassa työpaikka-alueen merkintä muutetaan muotoon TP1 13.810 Toivala ja alueeseen kohdistuva suunnittelumääräys muutetaan seuraavaksi:
TP1 TYÖPAIKKA-ALUE
 Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia. Toimintojen määrittelyssä ratkaisevaa on toiminnan vaikutus ympäristöön.
 Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen saavutettavuuteen ja kaupunkikuvaan. Alueelle voidaan sijoittaa tilaa vaativaa kauppaa.
3. Suunnitellulla kiviaineksen otolla alue valmistellaan teollisuus, liike-, toimisto- ja varastorakennuksien korttelialueeksi sekä osin lähivirkistysalueeksi ja liikennealueeksi. Suunniteltu maankäyttö on yhdenmukainen maakuntakaavan aluevarauksen käyttötarkoituksen kanssa.
4. Olemassa olevan tiedon mukaan oton piiriin tulevan alueen ympärillä on ollut melko intensiivistä erihistoriallista toimintaa ja lähettyvillä on myös myöhempien sotien puolustusvarustuksia. Em. syystä tulee ympäristövaikutusten arviointityössä ottaa erityisesti

huomioon maakuntakaavaehdotuksen suunnittelumääräys arkeologista kulttuuriperintöä koskien. Pohjois-Savon liitto esittääkin, että alueelle tehdään vielä muinaismuistoja koskeva tarkentava maastotarkastus.

Henkilöt A.A ja B.B. sekä 8 muuta allekirjoittajaa vaativat, että Siilinjärven kunta teettää talotarkastukset ennen räjäytysten aloittamista. He perustelevat vaadettaan mm. sillä, että jo tämänhetkiset päivittäiset tietyöräjätykset Vuorelan rampin alueella tuntuvat tärinänä talojen lattioissa.

Louhinta aiheuttaa heidän mielestään myös melu- ja pölyhaittoja, jotka tulisi minimoida mm. sillä, että melua aiheuttavat toimenpiteet tehtäisiin sellaisina aikoina, ettei se häiritsisi normaalia elämää.

Geologian tutkimuskeskuksen Itä-Suomen yksiköllä ei ollut huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 9§:n sisältövaatimukset. Seuraavien otsikoiden alla oleviin asioihin tulee kuitenkin kiinnittää huomiota arvioinnin tekemisessä ja niiden esittämiseen arviointiselostuksessa. Osa alla olevista asioista on lähinnä vain hankkeen jatkosuunnittelun pohjaksi annettavia neuvoja ja ohjeita.

Yleistä

Arviointiohjelmassa on kerrottu selvästi hankkeen nimi ja sijainti. Hankkeen nimi ja sen suhde hankkeen tavoitteisiin ja tarkoitukseen on kuitenkin hivenen harhaanjohtava, kuten Siilinjärven kunnan ympäristölautakuntakin lausunnossaan on todennut. Hanketta kuvaavamman ja informatiivisemman nimen olisi tullut lähteä joko hankkeen tavoitteesta tai itse kohteesta tapahtuvasta toiminnasta.

Arviointiohjelmassa on selvästi esitetty hankkeesta vastaavan yhdyshenkilön, konsultin ja yhteysviranomaisen yhteystiedot.

Arviointiohjelma on kiitettävän tiivistetysti laadittu ja asiat, joita on tarkoitus arvioida, on esitetty varsin kiteytetysti. Tiivis esitysmuoto, kuten usein yleensäkin, on paikoin haitannut sisältöä, joskin arviointiohjelman teksti etenee kronologisesti ja ymmärrettävästi. Lähinnä vain hankkeen tarkoitus ja tavoitteet välillä hämärtyy, vaikka arviointiohjelmassa onkin kerrottu yleisellä tasolla riittävästi hankkeen tarkoituksesta ja tavoitteesta. Arviointiohjelmasta saa käsityksen, että hanke toteutuu vain, mikäli joko Green Valley-hanke Vuorelassa tai jokin muu vastaavan kokoluokan hanke käynnistyisi hankealueen läheisyydessä. Näin esitettynä em. tarkoittaisi, ettei Vuorelan alueen maakäytön kehittyminen hankealueella edistyisi jatkossa, mikäli em. kaltaisia hankkeita ei jostain syystä lähtisikään liikkeelle. Tästä syystä yhteysviranomaisen näkemys on se, ettei kiviainestienottoa tulisi perusteettomasti sitoa vain noihin em. mainittuihin hankkeiden toteutumiseen. Hankkeesta vastaavan tulisi harkita, voisiko alueen kalliokiviaineksen toteutuminen toteutua myös ilman noiden muiden hankkeiden toteutumista. Tämä tarkoittaisi toki sitä, ettei alueelta otettaisi vuosittain YVA-asetuksessa mainittuja kokorajoja ylittäviä massamääriä, jonka vuoksi tässä YVA-menettelyssä ei tarvitsisi muodostaa siihen välttämättä erillistä toteutusvaihtoehtoa, vaan lähinnä nykytilan kehittymistä kuvaava 0+-vaihtoehto.

YVA-menettelyn aikataulu on esitetty arviointiohjelmassa varsin nopeaksi. Itse vaikutustenarvioinnissa on otettava huomioon, ettei hankkeen kiire saa vaikeuttaa tai estää luotettavan arvioinnin tekemistä. Kiireestä johtuen arviointiselostuksen arviointiin liittyviä epävarmuuksia kuvaavassa kohdassa on esitettävä myös muiden arviointiin liittyvien epävarmuuksien lisäksi ne epävarmuudet, jotka johtuvat nopeasta aikataulusta sekä esitettävä niiden merkitys arvioinnin lopputulokseen.

Arviointiselostuksessa tulee esittää niitä keinoja ja toimintatapoja, joilla haitallisia vaikutuksia ehkäistä, kuten esim. voidaanko louhittavan alueen yläosassa tapahtuva louhinta tehdä porrastetusti ja tarkastella, mikä merkitys sillä olisi haitallisten maisemavaikutusten ehkäisemiseen.

Koska hankealueella on, Museovirastolta saadun tiedon mukaan, ollut intensiivistä esihistoriallista toimintaa ja alueen läheisyydessä on ollut mm. Suomen sodan aikaisia puolustusvarustuksia, niin arviointiselostuksessa tulee olla selvitys kulttuurihistoriallisesta arvosta ja, mitä vaikutuksia hankkeella mahdollisesti on em. arvoihin.

Hankekuvaus

Hankkeen kuvaus ja sijainti on esitetty selkeästi arviointiohjelmassa. Hanketta koskevat tiedot on esitetty riittävän yksityiskohtaisesti, jotta ympäristövaikutusten tunnistaminen ja arvioiminen on ollut mahdollista lukuun ottamatta hankkeeseen kuuluvan pintamaiden välivarastointiin liittyvien toimintojen ja merkityksen osalta. Pintamaiden määrä (150 000 m³ktr) on niin suuri, että niiden osalta tulisi arviointiselostuksessa tarkastella myös vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja. Näitä pintamaita ei saatane välttämättä aikataulullisesti ja laatunsa vuoksi hyötykäyttöön muissa maarakennuskohteissa, kuten arviointiohjelmassa on kerrottu, vaan niitä jouduttaneen välivarastoimaan pienialaisella hankealueella, josta ennakkoon arvioiden aiheutunee valuma- ja hulevesien kautta vaikutuksia lähialueen vesistöille.

Hankkeen vaatimia lupia kuvaavassa kohdassa kerrottu keskeisesti se lainsäädäntö, joka sääntelee kiviainestenoittoa. Koska ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on erityisesti kansalaisten tiedonsaannin parantaminen heitä koskevien hankkeiden osalta, on arviointiselostuksessa kerrottava tarkemmin, mitä lupia hankkeen toteuttaminen tarvitsee ja erityisesti kuvattava vähintäänkin yleisellä tasolla, mitkä ovat osallisten vaikutusmahdollisuudet kussakin lupa- tai hyväksymismenettelyssä.

Arviointiselostuksessa tulee esittää tiedot arvioinnin tekijöistä ja heidän ko. vaikutuksen arvioinnin asiantuntemuksestaan.

Arvioitavat vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on esitetty, että vaikutuksia arvioidaan vain yhdelle toteutusvaihtoehdolle. Lähtökohtaisesti ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain tarkoituksena olisi, että myös toteutusvaihtoehtoja tulisi olla useampia kuin yksi. Tämän hankkeen osalta esitetyt vaihtoehdot voidaan katsoa kuitenkin riittäväksi, kun huomioidaan hankkeen tarkoitus ja tavoitteet, joiden mukaan hankkeen toteutuminen YVA-asetuksen mukaisessa kokoluokassa on täysin riippuvainen Green Valley –hankkeen tai vastaavan kokoluokan hankkeen toteutumisesta hankealueen läheisyydessä.

Koska vaihtoehtoista toteutusvaihtoehtoa ei tämän hankkeen osalta ole, aiheuttaa se hankkeen toteuttamatta jättämisen ja toteutusvaihtoehdon väliseen vertailuun haastavuutta. Näiden kahden toiminnoiltaan toisistaan täysin poikkeavien vaihtoehtojen vertailu keskenään on arviointiohjelmasta poiketen varmaankin lähes mahdotonta. Asiasta on kerrottu jäljempänä tarkemmin "Vaihtoehtojen vertailu" –kappaleessa.

Vaikutusalueen raja

Hankkeen vaikutusalueen raja on esitetty hyvin yleispiirteisesti, joka sinällään on riittävä arviointiohjelmavaiheessa, mutta esim. maisemavaikutusten osalta olisi tullut rajausta esittää täsmällisemmin, koska sen osalta rajausta olisi ollut mahdollista rajata esim. siten, mihin tuleva n. 30 metrin kalliioleikkaus tulisi näkymään.

Vaikutustenarvioinnin yhteydessä tulee täsmentää vaikutusalueiden laajuus kunkin tutkittavan vaikutuksen osalta ja laajentaa tai, mikäli vaikutustenarviointi antaa aihetta, niin pienentää vaikutusalueen rajausta. Arviointiselostuksessa on kuvattava selkeästi kunkin vaikutuksen osalta, mille alueelle arviointi on ulotettu ja miten ko. rajaukseen on päädytty. Lisäksi kartalla tulee esittää hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat pysyvät ja vapaa-ajan asunnot sekä muut häiriölle alttiit kohteet.

Vaikutukset luontoon, kasvillisuuteen ja eläimistöön

Luontovaikutusten osalta arviointiselostuksessa tulee esittää perusteet, mikäli hankkeesta vastaava katsoo, että tarkempaa arviointia Natura-kohteeseen Halmejoki-Karhonsaari-Potkunsaaari (FI0600007) kohdistuvista vaikutuksista ei tarvitse tehdä.

Keskeisimmät luontoselvitykset kuten mm. Vihervaara 2007 ja 2008 olisi tullut esittää myös ohjelman kirjallisuusluettelossa. Arviointiselostuksessa tulee esittää havainnollinen kartta kyseisistä luontoselvityksistä ja mahdollisista luontoarvoista hanke-alueella sekä esittää, mitä epävarmuuksia luontovaikutusten arvioimiseen liittyy ja, mikä on niiden merkitys arvioinnin tulokseen.

Vaikutukset maisemaan

Hanke sijoittuu alueelle, jossa on jo aiemmin muutettu louhinnalla maisemaa. Vaikka alueen alkuperäistä maisemaa onkin muutettu, tulee hankkeen toteutuksella oletettavasti olemaan merkittäviä haitallisia vaikutuksia nykyiseen maisemakuvaan, koska kallioleikkauksen korkeus tulee olemaan lähes 30 metriä.

Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota niin lähimaisemaan kuin myös kaukomaisemaan. Kaukomaisemaan kohdistuvia vaikutuksia tulee tarkastella niin laajalle alueelle kuin vaikutukset ulottuvat. Lisäksi arviointiselostuksessa tulisi lähtökohtaisesti maisemavaikutuksia esittää toiminnan eri vaiheista kuvasovitteita hyväksikäyttäen.

Vesistö- ja pohjavesivaikutukset

Vesistöön ja pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arviointia on arviointiohjelmassa kuvattu sinällään riittävästi. Pohjavesivaikutusten arvioimiseksi on käytettävä ja kerättävä tietoa alueen pohjaveden korkeusasemasta alueella mahdollisesti olevista pohjavesiputkista, talousvesikaivoista, luonnonpurkautumista jne., jotta saadaan luotettava kuva pohjaveden virtauksesta alueelta pois päin.

Arviointiselostuksessa on vähintäänkin kuvattava, miten vesistöön ja pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu ja millä menetelmillä sekä mitä aineistoa on käytetty arvioinnin tekemiseen, koska hankkeen merkittävimmät vaikutukset melu-, pöly- ja värinävaikutusten osalta kohdistunevat juuri pinta- ja pohjavesiin.

Erityisesti pintamaiden suuresta määrästä johtuen pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia ja vaikutusten vähentämistoimenpiteitä on arvioitava ja esitettävä kattavasti arviointiselostuksessa. Arviointiselostuksessa on em. syystä johtuen tarkasteltava erityisesti kiintoaineen huuhtoutumisen ehkäiseminen niin pintamaiden ottamisen kuin varastoinninkin aikana.

Tärinävaikutukset

Yhtenä keskeisenä nykyistenkin kallionlouhintatoimintojen aiheuttamana haittana on koettu louhinnasta aiheutuva värinä, joka on tullut esille niin YVA-menettelyä koskevassa tiedotustilaisuudessa kuin myös annetuissa lausunnoissa. Tästä syystä vaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota värinävaikutusten arvioimiseen. Lisäksi on etsittävä keinoja millä keinoilla

tärinää voitaisiin vähentää. Tärinän määrään ja voimakkuuden arvioimiseksi tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä tärinämittauksia tai -mallinnuksia.

Melu- ja pölyvaikutukset

Esitettyjen vaihtoehtojen haittavaikutukset ja niiden ehkäiseminen ovat erilaisia hankkeen elinkaaren eri vaiheissa. Erityisesti melu- ja pölypäästöt ovat erilaiset louhinnan eri vaiheissa riippuen muun muassa louhintasuunnista ja -tasoista. Tästä syystä vaikutuksia tulee arvioida kallion louhinnan eri vaiheissa ja tarkastella vaiheistusta haittojen vähentämiskeinona sekä kuvata muita haittojen vähentämiskeinoja kuten esim. toiminta-aikarajoituksia.

Arviointiselostuksessa on lähtökohtaisesti pyrittävä siihen, että siinä on kuvattu selkeästi, millä menetelmillä melu-, pölyvaikutukset on arvioitu sekä esittää tulokset ymmärrettävästi. Samoin lähtökohtana tulisi olla, että arvioinnin pohjalta voitaisiin luotettavasti tarkastella em. vaikutusten merkittävyyttä.

Sosiaaliset vaikutukset ja vaikutukset ihmisten terveyteen

Sosiaalisten vaikutusten tarkastelu on arviointiohjelmassa esitetty yleisellä tasolla.

Terveysvaikutusten kannalta on oleellista selvittää tarkasteltavan vaihtoehtojen vaikutukset vaikutusalueella asuvien ihmisten terveydellisiin oloihin. Tämä edellyttää tietoa nykytilasta. Melu, koettu tärinä ja ilman laatu (pölypäästöt) ovat mm. ihmisen terveyteen vaikuttavia keskeisiä tekijöitä, joihin hankkeen vaikutuksia tulee tarkastella.

Sosiaalisten vaikutusten arviointia varten on vaikutusalueelta koottava riittävät taustatiedot elinoloista ja sosiaalisen ympäristön tilasta. Vaikutuksia nykyisten asuttujen kiinteistöjen asumismahdollisuuksiin, elinkeinojen harjoittamiseen, maankäyttöön, ihmisten virkistysmahdollisuuksiin, viihtyvyyteen, liikkumiseen, turvallisuuteen, työllisyyteen on vähintäänkin tarkasteltava arviointiselostuksessa. Hankealueen läheisyydessä jo nykyisin tapahtuneet louhinnat on lähiasukkaat kokeneet tärinän kautta häiritseväksi. Tästä syystä arvioinnin tulee pitää sisällään myös tarkastelun siitä, millaiseksi lähialueen ihmiset kokevat oman asuinympäristönsä asuinviihtyvyydelle tapahtuvat muutokset, mikäli hanke toteutetaan.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa on syytä käyttää hyväksi sosiaali- ja terveysministeriön oppaita, kuten arviointiohjelmassa on kerrottakin tehtävän. Näissä oppaissa on kerrottu melko seikkaperäisesti, kuinka sosiaalisten vaikutusten arviointi tulisi tehdä. Samoin alueen asukkaiden mielipiteitä tulisi käyttää hyväksi sosiaalisten vaikutusten tunnistamisessa ja tästä näkökulmasta niiden arvioimiseksi.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Hankkeen liikenteellisten vaikutusten arvioimisessa on hankaluutena se, että mikä louhittavaa kalliota käytetäänkin jonkin muuan rakentamishankkeen toteuttamiseen kuin Green Valley – hankkeen, niin syntyvän raskaanliikenteen suuntautuvuutta ei ole vielä tiedossa. Tästä syystä liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota niihin mahdollisiin suuntiin, joissa raskaan liikenteen määrissä, suuntautumisessa ja ajallisilla vaihteluilla on erityistä merkitystä. Samoin vaikutuksia tulee arvioida olemassa olevien liittymäratkaisujen osalta, jos raskaan liikenteen kasvulla on heikentävää vaikutusta liittymien toimivuuteen.

Riskit ja häiriötilanteet

Ympäristöön kohdistuvien riskien ja häiriötilanteiden arviointia ei kuvata juurikaan arviointiohjelmassa, vaan ne kerrotaan kuvattavan tarkemmin arviointiselostuksessa. Arviointiohjelmassa olisi tullut kuitenkin kuvata vähintään yleisellä tasolla niitä riskejä ja

häiriötilanteiden luonnetta, mitä toimintaan liittyy, jotta osalliset olisivat voineet hahmottaa, mitä riskejä toimintaan liittyy. Arviointiselostuksessa tulee kuvata tarkemmin ympäristöriskien ja häiriötilanteiden tyyppi, todennäköisyys, ihmisiin kohdistuva terveysriski ja ympäristövaikutukset sekä esittää konkreettisia keinoja onnettomuuksien estämiseksi.

Epävarmuustekijät ja oletukset

Arvioinnissa on kiinnitettävä huomioita selvityksiin, tutkimuksiin ja olettamuksiin liittyviin epävarmuustekijöihin, joiden vaikuttavuutta ja erityisesti merkittävyyttä arviointitulokseen tulee arviointiselostuksessa tarkastella kokonaisvaltaisesti ja kattavasti. Mikäli epävarmuudet käytettävien aineistojen osalta aiheuttavat merkittävää epäluotettavuutta itse arvioinnin tulokseen, tulee näiltä osin lähtöaineistoja täydentää ja ajantasaistaa, sillä arvioinnissa ei tule käyttää hyväksi sellaisia tietoja ja selvityksiä, joiden paikkansapitävyys on epävarmaa.

Vaihtoehtojen vertailu

Arviointiohjelmassa on kerrottu, että arvioitavia hankevaihtoehtoja vertailtaisiin keskenään. Koska tämän hankkeen osalta ei varsinaisen toteutusvaihtoehdon (VE1) lisäksi muita toteutusvaihtoehtoja, niin arviointiselostuksessa tulisi kuvata toteutusvaihtoehdon aiheuttamaa muutosta ja muutoksen suuruutta sekä muutoksen merkittävyyttä nykyiseen tilanteeseen.

Mikäli hankkeesta vastaava muuttaa kalliokiviaineksenoton mahdollistavaa toimintaa alueella siten kun se tämän lausunnon "yleistä"-otsikon alla on ehdotettu, niin vertailua voisi silloin tehdä sellaiseen vaihtoehtoon, jossa kalliokiviaines kyllä otettaisiin ko. alueelta, mutta ottotoiminta ei olisi suuruudeltaan YVA-asetuksessa mainittuja kokorajoja suurempaa. Em. vaihtoehto ei siten myöskään tarvitsisi olla tämän hankkeen osalta varsinainen toteutusvaihtoehto, vaan lähinnä ns. vaihtoehto 0+.

Kokonaisuudessaan arviointiohjelmassa esitetystä vertailumenetelmän kuvauksesta osallisten on itse asiassa mahdollon saada selvyys vaihtoehtojen vertailun luotettavuudesta. Tästä syystä arviointiselostuksessa vaihtoehtojen vertailu tulee tehdä siten, että vaihtoehtojen välisiä vaikutuksia, muutoksia ja vaikutusten merkittävyyttä voidaan aidosti vertailla keskenään. Kunkin vaikutuksen merkittävyyden arvioimisessa tulee huomioda, että merkittävyyden ratkaisee lopulta se, mistä arvomaailmasta asiaa lähestytään. Arviointiselostuksessa tulisikin käyttää eri vaikutusten merkittävyyden arvottamiseen laajaa asian-tuntijajoukkoa ja mahdollisuuksien mukaan alueen asukkaita hyväksi.

OSALLISTUMINEN

Arviointiohjelmassa on esitetty suunnitelmaa siitä, kuinka arviointimenettelyn aikana osallistuminen järjestetään. Tiedottamista ja vuorovaikutusta nykyistä laajemmin alueen asukkaiden, loma-asukkaiden, elinkeinoharjoittajien ja muiden intressitahojen on mahdollisuuksien mukaan lisättävä. Tiedottamisen on oltava avointa ja aktiivista. Tällä turvataan osallisten riittävä tiedonsaanti hankkeesta ja sen etenemisestä, joka on yksi YVA-menettelyn perustarkoituksia.

RAPORTOINTI

Arviointiohjelma on saatu kiitettävän tiiviiseen ja yleistettyyn esittämistapaan. Arviointiselostus tulee pyrkiä tekemään myös ymmärrettävään ulkoasuun sekä kiinnittää huomiota arvioinnin tuloksista tehtävän tiivistelmän ymmärrettävyyteen.

YHTEENVETO

Arviointiohjelma on saatu kiitettävän tiiviiseen muotoon ja vain paikoin tiivis esittämistapa on haitannut sisältöä kuten mm. siinä, että Yleisellä tasolla arviointiohjelma on hyvin laadittu.

Hankkeen tavoite ja tarkoitus on kuitenkin jäänyt täsmentämättä, vaikka sinällään hankkeen tavoitteet onkin kerrottu.

Arviointiohjelmassa on tunnistettu pääosin hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset. Ohjelmassa keskeinen täydentämisen tarve on maisemaan, meluun, pölyämiseen ja tärinään liittyvien vaikutusten arvioimisessa. Lisäksi on vaadittu tehtäväksi selvitys alueen kulttuurihistoriallisista arvoista.

Hankkeesta vastaavan on huolehdittava siitä, että ohjelmasta annettu palaute ja tämä lausunto huomioidaan selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa. Selostuksessa on esitettävä selkeästi, mihin lähtötietoihin arvio perustuu ja arvioijien asiantuntijuuden perusteet.

ARVIOINTIOHJELMAN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on nähtävillä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan 10.5.2010 alkaen Siilinjärven kunnassa, Siilinjärven kunnankirjastolla, Siilinjärven kunnan Vuorelan kirjastolla ja ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueella. Lausunto on luettavissa myös ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/pohjois-savo>.

JAKELU JA MAKSUT

Siilinjärven kunta, elinkeinotoimi
PL 5
71801 SIILINJÄRVI

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2010 (1097/2009) mukainen maksu.

Maksu on 4800 €, joka peritään hankkeesta vastaavalta, eli Siilinjärven kunnalta.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Johtaja

Jari Mutanen

Ympäristöinsinööri

Jorma Lappalainen

Liitteet: Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaaville)

Luettelo lausunnon-/muistutuksenantajista:

Geologian tutkimuskeskuksen Itä-Suomen yksikkö
Kuopion kaupungin ympäristölautakunta
Pohjois-Savon liitto
Siilinjärven kunta/ympäristölautakunta
+ yksityishenkilöitä

Tiedoksi:

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y.
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry
Siilinjärven kunnanhallitus
+ yksityishenkilöitä

Liite yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamaan lausuntoon koskien Vuorelan kiviaineksenottoa

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoranaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaineiston sisältöön selvitettävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomainen kokoaa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomainen on aina asetuksen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.